

Espanya, per a no "contaminar" el treball científic amb espuris interessos crematístics. L'edició s'ha concebut trilingüe (flamenc, francès, anglès) per als textos introductoris, històrics i explicatius, però manté el flamenc com a llengua única per a les descripcions de les monedes. És de destacar que, en el prefaci, l'autor anuncia que les lògiques correccions i addicions al catàleg s'aniran publicant en línia en una adreça web determinada (www.hugovanhoudt.be). Es tracta d'una brillant solució que manté l'interès per la millora il·limitada de la catalogació d'aquestes sèries monetàries, sense por a reconèixer errors o mancances. Fins ara, només havíem vist algun intent de seguiment semblant, però de menor abast (per exemple, les successives addendes al catàleg dels diners i dobles tornesos francesos de Gérard Crépin a l'extinta Numismatique et Change, durant uns quants anys després de la publicació inicial del 2002; o la periòdica publicació en línia de noves varietats i tipus del catàleg de la moneda de billó i coure castellana dels Àustries [Jarabo i Sanahuja, 2014] a la pàgina de Facebook d'Ediciones Yaco).

El resultat és molt satisfactori per a la catalogació i comprensió dels sistemes monetaris vigents en aquests estats durant el període estudiat. En canvi, la veracitat de l'existència de les peces no fotografiades no és comprovable ja que tampoc no s'acompanyen de referències bibliogràfiques o de localització. Aquest és un handicap menor tenint en compte el salt qualitatiu del nou catàleg que esdevindrà, durant molt de temps, el manual de referència d'aquestes sèries monetàries.

Xavier Sanahuja

MEDALLÍSTICA

CASANOVA, Rossend, *Retrats de medalla. L'espectacle del bronze, edició bilingüe catalano-anglesa*, amb textos de R. Casanova, M. Crusafont i L. Dorchy, Fundació Rafael Masó i Úrsula Llibres, Girona, 2015.

Per bé que ja ens en vàrem fer ressò en la memòria de l'any passat, pensem que cal incloure també la menció del catàleg d'aquesta exposició en aquest apartat a fi de donar-lo a conèixer en l'àmbit bibliogràfic.

El llibre s'inicia amb una introducció de Carles Puigdemont, llavors encara batlle de Girona, que explica com a partir de l'estudi de dues medalles del fons del museu va sorgir la idea d'una possible exposició medallística que cobrís l'espai temporal de la vida del creador de la casa, ara museu, cosa que ens permetria seguir un itinerari des del modernisme al noucentisme i l'Art Decó. La descoberta "d'un món riquíssim i fascinant" és la impressió que en va treure el

batlle i allò que pretenia la mostra: obrir els ulls sobre aquestes facetes artístiques i històriques del fet medallístic.

Un primer text de Casanova és dedicat a un binomi feliç: retrat i medalla. La medalla amb retrat és òptima per a cobrir aquests objectius d'homenatge, de record, de missatge al futur i de "socialització", com diu Casanova, d'aquestes intencions en poder-se multiplicar els objectes medallístics i ésser distribuïts i gaudits per la seva valoració artística i commemorativa. A continuació, desenvolupa tota una miscel·lània de missatges que hom pretén comunicar pel camí de les medalles. L'homenatge a una persona, el coneixement d'uns governants, la commemoració íntima i familiar, la propaganda bèl·lica, la simbologia religiosa, les al·legories, sempre presents... i fins i tot uns protagonistes excepcionals: els animals.

Un segon text de Laure Dorchy ens condueix per l'evolució i l'avenç de la medallística a Europa entre el segon terç del segle XIX i l'esclat de la Primera Guerra Mundial. El que avui és una parenta pobra de les arts decoratives va esdevenir una protagonista gràcies als avenços tècnics, en paral·lel a un altre element de suport de les imatges: la fotografia. Ens fa veure la necessitat de concisió que la medalla imposa a l'artista, però també algunes de les seves possibilitats específiques, com el joc entre l'una i l'altra cara. També ens fa veure com la ruptura amb les imposicions acadèmiques va obrir tot un camp nou en la creativitat dels medallistes, així com l'eixida del seu món oficial. Ens assenyala també el paper important de França i Bèlgica en la renovació de l'art medallístic i fa un incís sobre la importància de l'etapa del modernisme.

El tercer text, de M. Crusafont, centra per un moment el cas de l'arquitecte Masó en la renovació del catalanisme i com, en certa manera, va ésser un successor del numismàtic Botet i Sisó. Tot seguit, fa la seva exposició sobre el gran moment que el modernisme va representar per a la medallística catalana. Fou el moment en què els nostres artistes, especialment Arnau, Parera, Llimona o Gargallo, varen aixecar el nivell de la medallística catalana fins a posar-la en una excel·lència comparable a la dels altres països. Comenta també algunes peces destacades d'alguns dels artistes i com l'art medallístic evoluciona també cap el noucentisme i l'Art Decó.

El quart text, també de Rossend Casanova, es titula "La recerca de l'essència humana" i aprofundeix en un tema apassionant: la necessitat de tota obra d'art i també de la medalla de saber expressar i representar l'ànima del retratat, la seva personalitat, i que això és extremadament difícil. Fa veure que aquesta exigència no canvia amb l'evolució dels estils i que sempre roman com a objectiu central de la creació del retrat. L'expressió facial i fins i tot corporal és també un comunicador d'idees i de sentiments, i aquí és on l'artista ha de saber pouar l'ànima de la persona, la seva fesomia interior. Una selecció de peces ens fa veure com aquest objectiu és possible i realitzable.